

Słowo od Redakcji

Szanownym Czytelnikom przekazujemy podwójny numer „Prakseologii” 163–164 za lata 2021–2022. W roku 2021 przypadła 135. rocznica urodzin i 40. rocznica śmierci Tadeusza Kotarbińskiego. Pierwszym ze studiów publikowanych w niniejszym numerze „Prakseologii” jest więc fragment anglojęzycznej wersji traktatu Wojciecha Gasparskiego o filozofii praktyczności Kotarbińskiego zatytułowany *On the Methodology of Practical Disciplines (Sciences) – From the Treatise »A Philosophy of Practicality«*. W kolejnych artykułach bloku „Studia” poruszane są następujące zagadnienia: Mirosław Sułek proponuje nowe spojrzenie na dyscyplinę prakseologii i jej podziały, Paweł Drobny analizuje zagadnienie kapitału ludzkiego, łącząc perspektywy ekonomii i filozofii personalistycznej, a Alojzy Czech i Krystyna Jędralska omawiają dorobek nauk o zarządzaniu z związany z ośrodkiem katowickim. W ramach bloku tekstów „Dyskusje”¹ zamieszczamy, napisane przez Jerzego Kolarzowskiego i Piotra T. Makowskiego artykuły recenzyjne poświęcone polskiemu wydaniu traktatu *Filozofia praktyczności*². Trzeci tekst w tej części tomu to sprawozdanie z lektury książki Richarda Sennetta *Etyka dobrej roboty* (tytuł przekładu nawiązuje do Traktatu Kotarbińskiego, a tytuł oryginału brzmi: *The Craftsman*) i innych prac tego autora – w tym zwłaszcza pozostałych tomów trylogii *Homo faber*. W artykule tym Wojciech Gasparski pokazał znaczenie trylogii Sennetta, zauważając, iż *Etyka*

¹ Blok obejmuje artykuły recenzyjne i inne teksty nawiązujące do wcześniej ukazujących się prac. Podobnie jak artykuły bloku „Studia”, teksty bloku „Dyskusje” są recenzowane.

² W. W. Gasparski, *Filozofia praktyczności. Traktat o filozofii Tadeusza Kotarbińskiego oraz simularia*, Warszawa: Wydawnictwo IFiS PAN, 2021.

dobrej roboty niestety „przeszła niezauważona przez środowisko prakseologiczne”.

Szczególne miejsce w niniejszym tomie zajmuje koncepcja filozofii praktyczności. Jednakże inne testy pokazują rozległą perspektywę zagadnień prakseologii czy, szerzej, filozofii praktycznej, jak również bliskie tym ostatnim badania w zakresie innych dyscyplin nauki: ekonomii, teorii organizacji i socjologii.

Podobnie jak w poprzednim numerze publikowana jest Ankieta „Prakseologii”: tym razem nosi tytuł *Moralność współczesnego biznesu: próba diagnozy*, a jej redaktorem jest Dominik Stanny. Zawarte w tomie recenzje dotyczą prac poświęconych prakseologii, etyce biznesu, a także teorii zmian społecznych.

Zamieszczone na końcu „Kroniki” wspomnienia poświęcone są wybitnemu ekonomistcie i prakseologowi Witoldowi Kieżunowi (†2021) oraz Krzysztofowi Tchoniowi (†2021), wiążącemu prakseologię z robotyką³. W trakcie prac nad niniejszym tomem w 2022 roku odszedł Przewodniczący naszej Rady Redakcyjnej Wojciech Gasparski – jeden z czołowych przedstawicieli polskiej szkoły prakseologii, który zarazem tworzył i integrował, zwłaszcza po 1989 roku, polskie środowisko etyki biznesu. Stąd właśnie biografii naukowej tego uczonego poświęcony jest pierwszy artykuł numeru, pióra Anny Lewickiej-Strzałeckiej, a w następnym numerze będą opublikowane prace poświęcone dorobkowi Profesora wraz ze wspomnieniami współpracowników i przyjaciół.

Redakcja dziękuje wszystkim, którzy wnieśli wkład do powstania niniejszego tomu, w szczególności Autorom artykułów, recenzji, Uczestnikom Ankiety i jej Redaktorowi oraz Recenzentom nadesłanych tekstów.

Marcin W. Bukala

Redaktor naczelny
marcin.bukala@ifspan.edu.pl

³ Prace W. Kieżuna opublikowane w latach 2020–2021 są zestawione, obok prac innych autorów, w dziale „Informacje o publikacjach”.

Prakseologia

163–164/2021–2022

Treść numeru

Marcin W. Bukała

Słowo od Redakcji **3**

Anna Lewicka-Strzałecka

Profesor Wojciech W. Gasparski (1936–2022)
– zarys biografii naukowej **7**
*Outline of a scientific biography
of Professor Wojciech W. Gasparski (1936–2022)*
(Summary) **14**

STUDIA

Wojciech W. Gasparski

On the Methodology of Practical Disciplines
(Sciences) — From the Treatise
»A Philosophy of Practicality« **17**
*O metodologii dyscyplin (nauk) praktycznych
— z traktatu »Filozofia praktyczności«* (Streszczenie) **36**

Miroslaw Sułek

O ludzkim działaniu ze stanowiska
nowej prakseologii **37**
*On human action from the stand
of a new praxiology* (Summary) **63**

Paweł Drobny

Teorie kapitału ludzkiego i innowacji
w perspektywie ekonomii personalistycznej **65**
*Theories of human capital and innovation
in the perspective of personalist economics* (Summary) **100**

Alojzy Czech, Krystyna Jędralska

Nauki o zarządzaniu w dziejach katowickiej
uczelni ekonomicznej na marginesie
85. rocznicy założenia **103**
*Management sciences in the history
of the University of Economics in Katowice
on the 85th anniversary of its foundation* (Summary) **129**

ANKIETA „PRAKSEOLOGII”

Moralność współczesnego biznesu — próba diagnozy
Wstęp (Dominik Stanny) **131**
Odpowiedzi uczestników (Piotr Masiukiewicz,
Krzysztof Oblój, Bolesław Rok, Tomasz Gigol,
Aleksandra Stanek-Kowalczyk) **133**
*The Morality of Contemporary Business
— the Attempt of Diagnosis* (Summary) **142**

DYSKUSJE

Jerzy J. Kolarzowski

Projekt – książka – monument **145**
Project – book – monument (Summary) **161**

Piotr T. Makowski

Jak myśleć o praktyczności:
Wojciecha W. Gasparskiego traktat o filozofii
Tadeusza Kotarbińskiego oraz *similaria* **163**
How to think about practicality:
Wojciech W. Gasparski's treatise on philosophy
of Tadeusz Kotarbiński and similaria (Summary) **178**

Wojciech W. Gasparski

»Etyka dobrej roboty« Richarda Sennetta i inne
książki tego autora — sprawozdanie z lektury **179**
»Etyka dobrej roboty« («The Craftsman«)
by Richard Sennett and Other Books of the Author:
Notes in the Margin (Summary) **205**

RECENZJE

Danielle Logue, *Theories of Social Innovation*, 2019
/Wojciech W. Gasparski/ **207**

Robert Sroka, *Nieodkryci przywódcy współczesnej
etyki biznesu*, 2021

(Czy tworzeniem i wdrażaniem etycznych standardów
w biznesie powinny i mogą zajmować się organizacje
branżowe?) /Anna Lewicka-Strzałecka/ **215**

Gabriel Łasiński, *Sprawne działania indywidualne
i zespołowe. Ujęcie prakseologiczno-systemowe*,
2021 /Ryszard Banajski/ **220**

INFORMACJE O PUBLIKACJACH

Wykaz prac naukowych
związanych z myślą prakseologiczną
opublikowanych w Polsce w latach 2020–2021 (wybór)
/Redakcja/ **231**

KRONIKA

Odezwa Honorowego Prezesa
Towarzystwa Naukowego Prakseologii w sprawie inicjatywy
nadania Uniwersytetowi Łódzkiemu imienia
Tadeusza Kotarbińskiego **235**

Ze sprawozdania z działalności ZG
Towarzystwa Naukowego Prakseologii za 2020 rok **237**

Ze sprawozdania z działalności ZG
Towarzystwa Naukowego Prakseologii za rok 2021 **239**

TNP na Festiwalu Nauki w Warszawie: 2020 & 2021 **242**

Krzysztof Tchoń (1951–2021)
/Wojciech W. Gasparski/ **243**

Witold Kieżun (1922–2021)
/Wojciech W. Gasparski/ **247**

Noty o Autorach

252